

U povodu zatvaranja ceste kroz Zakučac (24):

ZAIBILAZNICA OMIŠA U SVJETLU ČINJENICA

U povodu tematske sjednice Gradskoga vijeća Grada Omiša u vezi s problematikom izgradnje omiške zaobilaznice najavljene za ponedjeljak 19. listopada 2020. u Omišu, za koju naša udruga Savez za Poljica kao iznimno zainteresirana strana i aktivan pratitelj svih događanja nije, nažalost, zaprimila poziv organizatora, ovim putem svim sudionicima spomenute sjednice te poljičkoj, omiškoj i svekolikoj javnosti dajemo na uvid naša stajališta u predmetnoj stvari u tekstu pod naslovom „Zaobilaznica Omiša u svjetlu činjenica“ s namjerom da pomognemo u iznalaženju optimalnih i svima prihvatljivih rješenja.

Savez za Poljica, 18. listopada 2020.

ZAIBILAZNICA OMIŠA U SVJETLU ČINJENICA

Da bi neupućeni brže i lakše razumijeli aktualne probleme oko izgradnje zaobilaznice Omiša te posljedično suštinu spora između investitora i domicilnog stanovništva te lokalnih gospodarstvenika, potrebno je sagledati širi kontekst kako bi se shvatile uzročno-posljedične veze i odnosi koji su im prethodili.

Stoga je odmah na početku potrebno naglasiti da je izgradnja zaobilaznice Omiša zajedno s već izgrađenim čvorom „Omiš istok“ izvorno zamišljena kao završni dio tzv. Nove multimodalne platforme splitske aglomeracije Solin-Stobreč-Dugi Rat-Omiš javnosti objavljene u studenome 2014. koja je pak još ranih 70-tih godina prošloga stoljeća bila zamišljena kao druga i treća faza izgradnje 50-tak kilometara duge četvertračne brze ceste od Trogira do Omiša vrijedne gotovo 200 milijuna eura koja je po planu Hrvatskih cesta d.o.o. kao investitora morala biti dovršena do godine 2008. No, eto nije, malo se odužilo. Samo dvije godine duže od jednoga desetljeća! Zasad.

Nakon što je tek nedavno kako-tako privedena kraju izgradnja prve faze brze ceste od Trogira do Solina započete davne 1978. (koja je u međuvremenu izgubila svojstvo brze ceste zbog čak tri semaforizirana križanja u nivou od šest ukupno), godine 2007. pristupilo se gradnji najkritičnije prometne dionice u državi – čvor „TTTS“ – čvor „Grljevac“ – za koju je izdana i građevinska dozvola te u nju utrošeno oko 50 milijuna kuna od ugovorenih 340, da bi godine 2011. Hrvatske ceste od nje misteriozno odustale bez riječi obrazloženja. Koncem te iste 2007. Hrvatske ceste započinju izgradnju čvora „Omiš istok“ i tunela „Omiš“ poznatijega pod nazivom 'iz ničega u ništa' u što je dosad utrošeno preko 230 milijuna kuna i još uvijek nije dovršeno.

Predstavljajem već spomenute „Nove multimodalne platforme splitske aglomeracije Solin-Stobreč-Dugi Rat-Omiš“ u studenome 2014. ali bez mišljenja stručne javnosti, Hrvatske ceste zapravo odustaju od izvornoga koncepta brze ceste Trogir-Omiš, pa izgradnju brze ceste Stobreč-Omiš odnosno njene poddionice Stobreč-Dugi Rat odjednom uvjetuju tzv. multimodalnošću (kombinacijom više vrsta prometa) kako bi se ista, navodno, mogla nominirati(!) za financiranje iz EU fondova, a novac namijenjen njenoj izgradnji, kako u nedavnome razgovoru za Dalmatinski portal reče predsjednik uprave Hrvatskih cesta Josip Škorić, preusmjeriti u druge svrhe.

Međutim, da bi se postigla spomenuta multimodalnost bez koje, kako u Hrvatskim cestama tvrde, nema europskih novaca za izgradnju brze ceste Stobreč-Omiš, Hrvatske ceste uvjetuju izgradnju javne (trajektne) luke u Krilu sa spojem na čvor „Krilo Jesenice“ što je izazvalo očekivani revolt većine žitelja Krila i drugih naselja Jesenica zbog ugroze njihovih životnih i egzistencijalnih uvjeta ali i otočana zbog vremenski dužega putovanja do Splita i natrag pa je za pretpostaviti kako će baš oni domalo biti označeni krivcima za odugovlačenje sa izgradnjom ove najopterećenije prometnice u državi umjesto Hrvatskih

cesta koje su ovu 'multimodalnu kašu' i zakuhale pukim preimenovanjem izvornoga projekta službenoga naziva „Brza državna cesta Trogir-Omiš“ (koji je bio višestruko multimodalna jer je sadržavao sve vrste prometa) u „Nova multimodalna platforma splitske aglomeracije Solin-Stobreč-Dugi Rat-Omiš“ (koji, eto, bez trajektne luke u Krilu to nije).

Zaključno, kako bez multimodalnosti nema EU novaca, a bez njih ni početka gradnje brze ceste Stobreč-Omiš koja je godinama bila prioritet svih HC-ovih prometnih prioriteta ali više nije jer su Hrvatske ceste, kako rekospo, 'odlučile' da to ubuduće bude europska briga, tako ćemo još zadugo 'uživati' u prometnim zastojima od kojih dobrim dijelom godine na Google Mapsu 'pocrveni' veći dio magistrale oko Omiša te nastavno do Stobreča. Kako to 'crvenilo' zbog povremene medijske halabuke zna uznemiriti odgovorne u Hrvatskim cestama, a naročito političare uoči izbora, zajedno su se domislili da problem 'ublaže' preusmjeravanjem prometa s Jadranske magistrale na jednu i nikakvu cestovnu infrastrukturu srednjih Poljica koju je za onodobne potrebe Poljičana izgradio njihov austrougarski dobrotvor poljičkih korijena Alfons pl. Pavić. I tako se, eto, sada užurbano gradi zaobilaznica Omiša kako se zadugo ne bi morala graditi brza cesta Stobreč-Omiš.

Pristupajući, dakle, izgradnji zaobilaznice Omiša kao manjemu od dva zla, Hrvatske ceste nastoje izgraditi je sa što manje utrošenoga novca što za posljedicu ima nefunkcionalno projektno rješenje koje osim što neudovoljava potrebama korisnika, uvjetuje i već najavljeno višekratno zatvaranje državne ceste DC-70 kroz Zakučac zbog sanacije kanjonske litice umjesto prioritetne izgradnje tunela kroz Lisičinu kao jedino razumno, funkcionalnog i dugoročno održivoga rješenja. Drugim riječima, Hrvatske ceste ne samo što Poljičane i druge žitelje Poljica 'časte' neželjenom prometnom i ekološkom ugrozom nego još bez imalo srama apeliraju na njihovo strpljenje dok im istovremeno nasilno remete svakodnevnice i ugrožavaju egzistenciju. Naravno da je takav pristup 'žrtvi' izazvao njezin revolt što je (zasad) rezultiralo s dvije uljuđene prosvjedne akcije upozorenja na neprihvatljivost ponuđenih rješenja glede problema koji su bili predvidljivi ali i ignorirani (uostalom, kao i brojna upozorenja poljičkih i omiških stručnjaka, društava i udruga te njihov zahtjev za održavanje stručnog okruglog stola u Omišu).

Pa ipak, najčudnije od svega je što među Poljičanima i drugim žiteljima Poljica pa čak i među samim prosvjednicima još uvijek ima onih koji misle da se zaobilaznica Omiša – na način kako je projektirana i kako se namjerava izgraditi – gradi za njihovo dobro i da je sve baš tako moralo ili mora biti! Stoga vrijedi još jednom ponoviti: ako je već tko zna koje po redu 'odgađanje' početka izgradnje brze ceste Stobreč-Omiš iznudilo potrebu žurne izgradnje zaobilaznice Omiša na štetu Poljičana i drugih žitelja Poljica kojima će preusmjeravanje prometa s Jadranske magistrale kroz njihova dvorišta unazadati kvalitetu življenja, onda je bio red da se investitor Hrvatske ceste ali i Grad Omiš te prije svih sami Poljičani složno zauzmu:

- 1. da se zaobilaznica Omiša gradi po projektu čija prometna rješenja dugoročno udovoljavaju potrebama budućih korisnika iste (sukladno prijedlogu Grada Omiša i drugih subjekata na aktualne izmjene prostornih planova Grada Omiša i Splitsko-dalmatinske županije) i na način koji u najmanjoj mogućoj mjeri remeti svakodnevnicu domicilnog stanovništva i poslovnih subjekata u zoni izgradnje**
- 2. da se istovremeno sa izgradnjom zaobilaznice Omiša izgradi i tunel kroz Lisičinu kao ishodišna dionica državne ceste DC-70 kako ne bi bilo potrebe za višekratnim privremenim zatvaranjima iste u njenom kanjonskome dijelu kroz Zakučac**

3. da se zajedno sa izgradnjom zaobilaznice Omiša u istome 'paketu' temeljito rekonstruiraju i/ili izgrade i svi ostali cestovni pravci kroz Poljica na koje će biti preusmjeren promet s Jadranske magistrale uključivo i izgradnja zaobilaznica svih većih usputnih naselja sukladno dogovoru s lokalnim stanovništvom kako bi se središte Omiša na primjeren način povezalo s autocestom A1 i čvorem „Blato n/C“ ali i svim ostalim gradskim rubnim naseljima i mjestima s područja povijesnih Poljica
4. da se temeljito rekonstruira dionica županijske ceste Bisko-Blato n/C kroz Gornja Poljica

Realizacijom naprijed navedenoga, a prilika je, naravno pod uvjetom da se za to zdušno zauzmu svi subjekti s područja Grada Omiša i povijesnih Poljica, stvorile bi se pretpostavke za strelovit i cjelovit razvoj ovoga dijela Splitsko-dalmatinske županije pa bi se i sredstva uložena u naprijed navedenu prometnu infrastrukturu višestruko oplodila. U suprotnome, izgradnja same zaobilaznice Omiša na način kako je zamišljeno i započeto, neće nikome donijeti dobra nego će improvizirani pokušaj rješavanja jednog gorućeg problema uroditi rađanjem istoga ili još većega drugog što mogu ne vidjeti samo oni koji to ne žele ili nam svima zajedno ne žele dobra.

za Savez za Poljica:
Ante Mekinić, predsjednik

Napomena: objavljeno na internetskoj i fb-stranici Saveza za Poljica 18. listopada 2020.